PRZEGLĄD PRASY Z. S. R. R. I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

Dodatek do Nr. 153 (252) Codziennego Biuletynu Wydziału Prasowego M. S. Z.

Warszawa, piątek 2 listopada 1928 r.

Z. S. R. R. A SPRAWY ZAGRANICZNE.

POLSKA A Z. S. R. R.

Prawda 28.X donosi, że ogólne zgromadzenie robotników fabryki im. Awjachimu wysłuchało referat Brandta o ruchu strajkowym w Polsce i uchwaliło wpłacić 1% miesięcznych zarobków do funduszu pomocy strajkującym robotnikom polskim.

Prawda 30.X omawia w depeszy ajencji Tass z Warszawy artykuł „Ilustrowanego Kurjera Codziennego" o komunizujących stronnictwach ukraińskich w Polsce i twierdzi, że wojewoda Józewski usiłuje wykorzystać współpracę ugodowców ukraińskich dla utworzenia ośrodka przeciwsowieckiej agitacji na Wołyniu. T. zw. Selrob-Prawica podziela poglądy zwolenników „szumskizmu" i jest narzędziem w ręku czynników przeciwsowieckich.

Izwiestja 30.X w komentarzach do tej samej depeszy donoszą, że Selrob-Prawica jest niewielką grupą secesjonistów z robotniczo-chłopskiego związku Ukrainy zachodniej. Przywódcy SelrobuPrawicy pozostają pod wpływem zwolenników „szumskizmu" i stanowią narzędzie wrogich w stosunku do ZSRR ugrupowań. Władze polskie zamknęły pismo „Switło", jak tylko pismo to potępiło „szumskistów". Równocześnie prowadzi wojewoda Józewski nadal politykę zapowiedzianą w głośnem jego przemówieniu. Polityka ta polega na prześladowaniu ukraińskich instytucyj kulturalnych i spółdzielczych oraz na utrzymywaniu kontaktu z ugodowcami i petlurowcami. Największą uwagą obdarzają władze polskie Wołyń, na którym ukraińskie czynniki ugodowe odznaczały się zawsze niezwykłą słabością. Charakterystycznym objawem tej polityki jest przeniesienie pism „Undo" z Małopolski na Wołyń. „Undo" zbliża się do ugody z rządem polskim i przywódca tej partji Dymitr Lewicki, wygłaszając przemówienie w sejmie, zaproponował rządowi polskiemu sojusz przeciwko ZSRR. Polityka władz polskich w Małopolsce wschodniej i na Wołyniu pozostaje w ścisłym związku z agresywną taktyką imperjalizmu polskiego przeciwko ZSRR.

SYTUACJA POLITYCZNA W POLSCE.

Izwiestja 30.X ogłaszają depeszę Bratina o nominacji pułkowników Becka i Schätzla na kierownicze stanowiska w M. S. Z. W komentarzach do tej depeszy pismo oświadcza, że od maja 1926 roku urzędy i banki polskie uległy militaryzacji i kierownicze stanowiska w tych instytucjach zajmowane są przez oficerów piłsudczyków. Przedewszystkiem los ten spotkał M. S. Z., gdzie otrzymali nominację byli oficerowie II oddziału sztabu generalnego. Pismo wymienia płk. Matuszewskiego, ppłk. Jędrzejewicza oraz kpt. Lipskiego, który — według posiadanych przez pismo informacyj — ma być naczelnikiem wydziału prasowego M. S. Z. Nominacje pułkowników Becka i Schätzla powiększą liczbę wojskowych w M. S. Z. Płk. Beck jest osobistością zbliżoną do marszałka Piłsudskiego i wykonywał niejednokrotnie najbardziej odpowiedzialne polecenia Marszałka.

Prawda 30.X omawia zwołanie dwuch kongresów PPS i twierdzi, że wystąpienie posła Jaworowskiego przeciwko CKW zadało PPS ciężki cios. Wystąpienie to pozbawia PPS możności prowadzenia polityki, którą partja ta prowadziła od lat dziesięciu, czyli popieranie rządów reakcyjnych na tle frazeologji opozycyjnej. Piłsudczycy mogą być spokojni o dalszy los partji. PPS nie będzie nigdy przeciwniczką faszyzmu. Agonja partji już się rozpoczęła i nic jej nie wstrzyma.

Izwiestja 31.X. w depeszy z Warszawy (Bratina) omawiają sytuację w PPS przed zwołaniem dwuch kongresów tego stronnictwa. Zwolennicy posła Jaworowskiego obrali dla zwołania swego kongresu Katowice, jako miasto, w którem rozłam w miejscowej organizacji PPS spowodował obniżenie wpływów C. K. W. partji oraz ze względu na geograficzną bliskość do Sosnowca, gdzie obraduje kongres większości partyjnej. Większość ta utrzymuje, iż akcja Jaworowskiego odniosła zupełną porażkę. Lecz równocześnie porażka ta świadczy, iż liczni piłsudczycy pozostali w dawnej organizacji PPS aby rozsadzić ją w innej odpowiedniej chwili. W tejże depeszy korespon-

dent przepowiada obostrzenie się kryzysu gospodarczego i politycznego w Polsce w lutym i w marcu 1929 roku.

NIEMCY A Z. S. R. R.

Izwiestja 30.X w art. p. n. „Przeciwko niedonówieniom“ omawiają sytuację wytworzoną przez udział banków niemieckich w międzynarodowej organizacji wierzycieli Rosji. Część niemieckiej prasy burżuazyjnej potępiła pozbawioną poczucia odpowiedzialności taktykę bankierów, należy jednak zwrócić uwagę na deklarację, złożoną berlińskiemu korespondentowi „Izwiestij“ przez jednego z dyrektorów banku Mendelsona. Deklaracja ta przyznaje się do tego, iż przystąpienie banków niemieckich do organizacji wierzycieli spowodowane było przez nacisk ze strony niemieckich posiadaczy walorów rosyjskich oraz banków zagranicznych. Jest to dowodem sprzeczności taktyki niemieckich banków z interesem Niemiec. Przez przystąpienie do organizacji wierzycieli banki niemieckie przysłużyły się jedynie kapitałowi obcemu. Błędne są tłumaczenia art. 2 traktatu z Rapallo, na którym banki niemieckie opierają obecne swe pretensje do Z. S. R. R. Artykuł ten zawiera wyraźne wyrzeczenie się Niemiec ze wszelkich pretensyj finansowych zarówno skarbu niemieckiego jak i obywateli niemieckich w stosunku do Z. S. R. R. i nie daje bynajmniej Niemcom prawa wznowienia tych pretensyj w wypadku porozumienia Z. S. R. R. z jakiemkolwiek innem państwem w sprawie długów Rosji carskiej. Prócz tego art. 2 traktatu z Rapallo stwierdza wzajemne wyrzeczenie się pretensyj finansowych Z.S.R.R. i Niemiec, zaś wszelka próba innego wytłumaczenia tego artykułu sprzeczna jest z duchem traktatu i stanowi niebezpieczeństwo dla jego całości. Bankierzy niemieccy poczynili szereg kroków o wyraźnej treści przeciwsowieckiej, obecnie zaś usiłują przekręcić dla swoich prywatnych korzyści treść traktatu z Rapallo. Należy temu położyć kres. Komunikat ajencji Wolfa w sprawie udziału banków niemieckich w konferencji londyńskiej stwierdził, iż urzędowe koła niemieckie nie podtrzymują tratyki banków i zamierzają bronić postanowień traktatu z Rapallo. Nie jest to wyjaśnienie wystarczające. Traktat z Rapallo powinien być czynnie broniony przez Niemcy i obrona ta wymaga położenia kresu akcji niemieckich wierzycieli.

CZECHOSŁOWACJA A Z. S. R. R.

Izwiestja 31.X ogłaszają depeszę z Pragi (Władimirowa), w której donoszą, iż w prasie czeskiej ukazały się artykuły, sympatyzujące ze zjazdem uczonych i literatów rosyjskich w Białogrodzie. Pismo potępia ten stosunek prasy czesko-słowackiej do „białej“ emigracji, która zwołała pod pretekstem zjazdu naradę w celu utworzenia bloku kontr-rewolucyjnego. Polityka Czechosłowacji w stosunku do emigracji nacechowana jest dwulicowością: z jednej strony mówi się o likwidacji akcji pomocy, z innej — generałowie czeskosłowaccy biorą udział w uroczystości otwarcia rosyjskiej wojskowej organizacji naukowej w Pradze.

SPRAWY WEWNĘTRZNE.

ŻYCIE PARTYJNE.

Socjalisticzeskij Wiestnik 28.X. omawia powstanie nowej opozycji prawicowej w partji. Zjawisko to nie wywołało w Europie tego zainteresowania, które spotkało w 1926 r. powstanie opozycji „trockistów“, po pierwsze dlatego, iż wówczas na czele opozycjonistów stała postać Trockiego, po drugie zaś dlatego, że nieuniknione zjawienie się prawicowej opozycji oddawna było przewidywane. Zdaniem pisma, nowe zjawisko odegrać może w życiu Rosji rolę historyczną, wprowadzając ją na tory kapitalizmu i bonapartyzmu.

Ibidem podaje, w postaci pochodzącej z Moskwy pogłoski, wiadomość o przewidywanej dymisji przywódców opozycji prawicowej Bucharyna, Tomskiego i Rykowa oraz o zesłaniu Ugłanowa, b. sekretarza M. K. partji do Turkiestanu.

SPRAWY GOSPODARCZE.

Izwiestja 30.X omawiają w komunikacie z Charkowa sytuację w kolektywistycznych gospodarstwach rolnych na Ukrainie. W olbrzymiej większości wypadków praca w tych gospodarstwach pozostawia wiele do życzenia. Sowieckie instytucje aprowizacyjne nabyły w tych gospodarstwach na warunkach t. zw. kontraktacji 24 tysiące ton ozimego zboża. Dotychczas gospodarstwa kolektywistyczne wywiązały się z zobowiązania dostarczenia tego zboża zaledwie w 68%.

NOTATKI I INFROMACJE.

RÓŻNE.

Prawda 30.X donosi z Aten o wznowieniu rokowań o zawarcie traktatu handlowego Grecji z ZSRR.

Prawda 30.X donosi o wyjeździe Sierebriakowa do Ameryki, gdzie obejmie stanowisko kierownika w „Amtorgu“.

Izwiestja 30.X donoszą, że były radca poselstwa ZSRR w Warszawie Uljanow otrzymał nominację na stanowisko delegata komisarjatu ludowego spraw zagranicznych przy rządzie BSRR w Mińsku.

ARTYKUŁY NIEUWZGLĘDNIONE.

Siegodnia 15.X. Sytuacja gospodarcza Polski (korespondencja z Warszawy). 16.X. Krytyczne dni w Łodzi (korespondencja z Łodzi).

Zak. Gr. Prac. Dr., S. z. o. o., Nowy Świat 54, tel. 15-56 i 242-40 Drukowane na prawach rękopisu.